

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 13.2.2019 antanut päätöksen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä (määräysten tarkistaminen).

Kaivospiirin haltija: Juuan Dolomiittikalkki Oy
Kaivospiirin nimi: Heponiemi
KaivNro: 6595
Alueen sijainti: Paltamo

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätös on nähtävillä Paltamon kunnan ilmoitustaululla (Vaarankyläntie 7, Paltamo) ja Tukesin kirjaamossa (Opastinsilta 12 B, Helsinki) sekä Tukesin kotisivulla (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>).

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi, puh. 029 5052 132

Kuulutettu 13.2.2019

Pidetään nähtävänä 15.3.2019 saakka

PÄÄTÖS KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

Juuan Dolomiittikalkki Oy:n Heponiemi-kaivospiirin (KaivNro 6595) lupamääräysten tarkistaminen

Kaivospiirin haltija Juuan Dolomiittikalkki Oy
y-tunnus: 0223431-0
Juuka
Suomi

Yhteystiedot:
Juuan Dolomiittikalkki Oy
Onnipolku 1
83900 Juuka
puh. 0500 809999

Lisätietoja antaa:
Jukka Repo, puh. 050 3031182

Kaivospiiri Heponiemi (KaivNro 6595)

Sijainti Paltamo (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) antaa Juuan Dolomiittikalkki Oy:lle päätöksen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä koskien Heponiemi-kaivospiiriä (KaivNro 6595).

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Peruste määräysten tarkistamiselle

Kaivosviranomaisen antama päätös 18.2.2015, Lupamääräys 2:

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2018. Mikäli kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Kaivosviranomaisen katselmus Heponiemen kaivospiirillä

Kaivosviranomainen on suorittanut maastokatselmuksen Heponiemen kaivospiirillä 22.5.2017. Katselmuksessa on todettu, että valmistavat työt teiden rakentamisen, maanpoiston ja suojavallin osalta on tehty.

Kaivostoimintaan sovellettavat säännökset

Kaivostoiminnan harjoittajan on toiminnassaan huomioitava, mitä kaivoslain 181 §:n nojalla säädetään.

Kaivosviranomaisen uudet lupamääräykset ja perustelut

Tämän päätöksen lupamääräyksillä 1 ja 2 korvataan 18.2.2015 annetun päätöksen lupamääräykset 1 ja 2. Päätöksessä 18.2.2015 annetut lupamääräykset 3 ja 4 sekä 24.6.2014 annetun päätöksen lupamääräykset 1-4 jäävät edelleen voimaan.

Lupamääräys 1:

Kaivosluvan haltijan on asetettava 10 000 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Määrätyllä kaivosvakuudella katetaan kaivoslain mukaisesti seuraavat kaivoksen lopettamiseen liittyvät lopetus- ja jälkihoitotyöt:

- Tarvittavat konetyöt kaivos- ja läjitysalueen saattamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon (3-4 päivää)
- Avolouhoksien aitaaminen (noin 600 metrin matkalta)
- Porttien ja kulkuesteiden laittaminen kaivosalueen tielle ja avolouhoksen luiskalle sekä varoituskylttien (noin 10 kpl) asettaminen rajoille
- Avolouhoksen luiskaukset: louhokset täyttyvät vedellä, jätetään soveltuviin kohtiin luiskia, jotka mahdollistavat ylös pääsemisen

Vakuutta ei ole tarpeen määrätä rakennusten purkamiseksi, koska kaivospiirillä olevat kiinteistöt sijaitsevat kaivosyhtiön omistamilla mailla ja ovat pääosin siirrettäviä. Tiestöt voidaan säilyttää mahdollisesti tulevia toimintoja varten.

Määrätty vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Perustelut: Kaivoslaki 108 §, 109 §, 110 §, 168 § ja 181 §

Lupamääräys 2:

Lupamääräykset tarkistetaan 12.2.2029. Tarkistusajankohtaa voidaan aikaistaa, jos kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia.

Kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteistä, jotta kaivosviranomainen voi arvioida ja tarkistaa vakuuden sisällön kattavuuden ja suuruuden riittävyyden. Selvitys tulee toimittaa 12.12.2028 mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Kaivosviranomainen on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Tukesin ilmoitustaululla ja osoitteessa <https://tukes.fi/maatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta> sekä Paltamon kunnan ilmoitustaululla. Asia on kuulutettu 23.10.2018 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä 23.11.2018 saakka.

Asiasta on 23.10.2018 ilmoitettu asianosaisille kirjeitse. Asiasta on tiedotettu myös Kainuun Sanomat -lehdessä.

Asiasta on lähetetty lausuntopyynnöt 23.10.2018 Paltamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle.

Lausunnot sekä muistutukset ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 23.11.2018.

Annetut lausunnot

Kuulutuksen johdosta lausunnon ovat antaneet Kainuun ELY-keskus ja Kainuun liitto. Lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Kainuun ELY-keskus on lausunnossaan viitannut yhtiön lainvoimaiseen ympäristölupaan nro 91/06/2, jota Vaasan hallinto-oikeus on tarkentanut (31.10.2008, 08/0340/1). Kainuun ELY-keskus on todennut, että lainvoimaisen ympäristöluvan mukaan murskaus on sijoitettava sisätiloihin, vaikka murskaus tapahtuisi siirrettävällä kalustolla. Lisäksi ELY-keskuksen mukaan kaivosviranomaisen tulee määrätä vähintään yhtiön esittämän suuruinen kaivoslain mukainen vakuus, ja vakuutta määrättäessä tulee huomioida murskauksen vaatiman rakennelman poistaminen kaivosalueelta toiminnan päätyttyä.

Kainuun liitolla ei ollut huomautettavaa asiaan.

Muistutukset ja mielipiteet

Asiasta on jätetty kaksi mielipidettä, jotka on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Mielipiteen A mukaan kuulemisasiakirjoissa esitetty kaivoksen käyttösuunnitelma ei ole kaivoksen ympäristöluvan mukainen malmin murskauksen ja jauhatuksen osalta.

Mielipiteessä B on tuotu esille seuraavia seikkoja kaivoksen toimintaan ja sen vaikutuksiin liittyen:

- murskaus ja jauhatus tulee (ympäristölupa- viitaten) suorittaa sisätiloissa
- louhinta, murskaus ja jauhatus tehdään aikavälillä 15.9.-30.4.
- melu- ja suojavallin mitoitus on riittämätön, myös (melu- ja suojavallin) sijoittumisen osalta on huomautettu
- ehdotettua vakuutta (7500 €) pidetään liian pienenä, koska kaivoksen aitaaminen, alueen entisöinti ja mahdollisten vesimuutosten korjaaminen maksaa huomattavasti enemmän.

Kaivosyhtiön selitys

Kaivosyhtiön antama kaivoslain 42 §:n mukainen selitys on esitetty liitteessä 2.

Yhtiö on todennut, että suunnitellun toiminnan laajuus ja sesonkiluonteisuus huomioiden alueelle ei tässä vaiheessa tulla rakentamaan sähkölinjaa kiinteille murskausasemille, vaan käytetään siirrettävää kalustoa. Kalustolle rakennetaan luvan edellyttämä sisätila, josta ulkoilmaan johdettava poistoilma täyttää luvan ehdon. Lisäksi yhtiö on todennut, että alueen rakennukset sijoitetaan yhtiön omistamille maa-alueille kaivospiirillä. Yhtiö katsoo esittämänsä vakuussumman kattavan vakuuden edellyttämät toimenpiteet. Selitykseen on liitetty ympäristöluvan mukainen meluntorjuntasuunnitelma.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa sekä mielipiteissä esitettyyn

Koska päätöksessä on kaivoslain 56 §:n mukaisesti otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin, toteaa kaivosviranomaisen seuraavaa:

Kainuun ELY-keskuksen lausunnossa esitetyn osalta todetaan, että kaivosyhtiö on ilmoittanut käyttävänsä murskauksessa siirrettävää kalustoa, jolle rakennetaan ympäristöluvan edellyttämä sisätila. Vakuuden osalta viitataan lupamääräyksessä 1 todettuun.

Kainuun liiton lausuntoon kaivosviranomaisella ei ole kommentoitavaa.

Mielipiteisiin todetaan seuraavaa:

- Ympäristöluvassa, sen määräyksissä ja lupaan liittyvässä vakuusmenettelyssä on käsitelty malmin murskausta ja jauhatusta, poistoilman hiukkaspitoisuutta, toiminnasta aiheutuvaa melua sekä toiminnan ajoittumista vuoden ja vuorokauden aikana. Näihin seikkoihin kaivosviranomaisella ei ole toimivaltaa, vaan ne kuuluvat ympäristönsuojelulain nojalla päätettäviin asioihin ja ympäristöviranomaisten toimialaan.

Kaivosyhtiö on ilmoittanut selityksessään rakentavansa luvan edellyttämän sisätilan, josta ulkoilmaan johdettava poistoilma täyttää luvan ehdon. Lisäksi kaivosyhtiö on toimittanut selityksensä liitteenä ympäristöluvan määräysten edellyttämän meluntorjuntasuunnitelman, jonka tukena on käytetty myös työterveyslaitoksen lausuntoa.

- Kaivosviranomaisen valvoo kaivoksen toimintaa säännöllisin kaivostarkastuksin.
- Vakuuden suuruuden ja vakuudella katettavien lopetus- ja jälkihoitotöiden osalta viitataan tämän päätöksen lupamääräyksiin 1 ja 2. Vakuuden riittävyyttä arvioidaan kaivosluvassa määrättyin väliajoin ja tarvittaessa aikaisemmin toiminnan mahdollisesti muuttuessa.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain 58 §:n mukaisesti.

Päätös toimitetaan päätöksenantopäivänä Juuan Dolomiittikalkki Oy:lle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan Paltamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle, Kainuun liitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee sekä kaikille muistutuksia tai mielipiteitä jättäneille.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Paltamon kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Kainuun Sanomat -lehdessä.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1579/2015) mukaisesti 475 € ja lisämaksuna 5 h * 95 €/h. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 3 esitetystä valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Maria Kivi puh. 029 5052 132

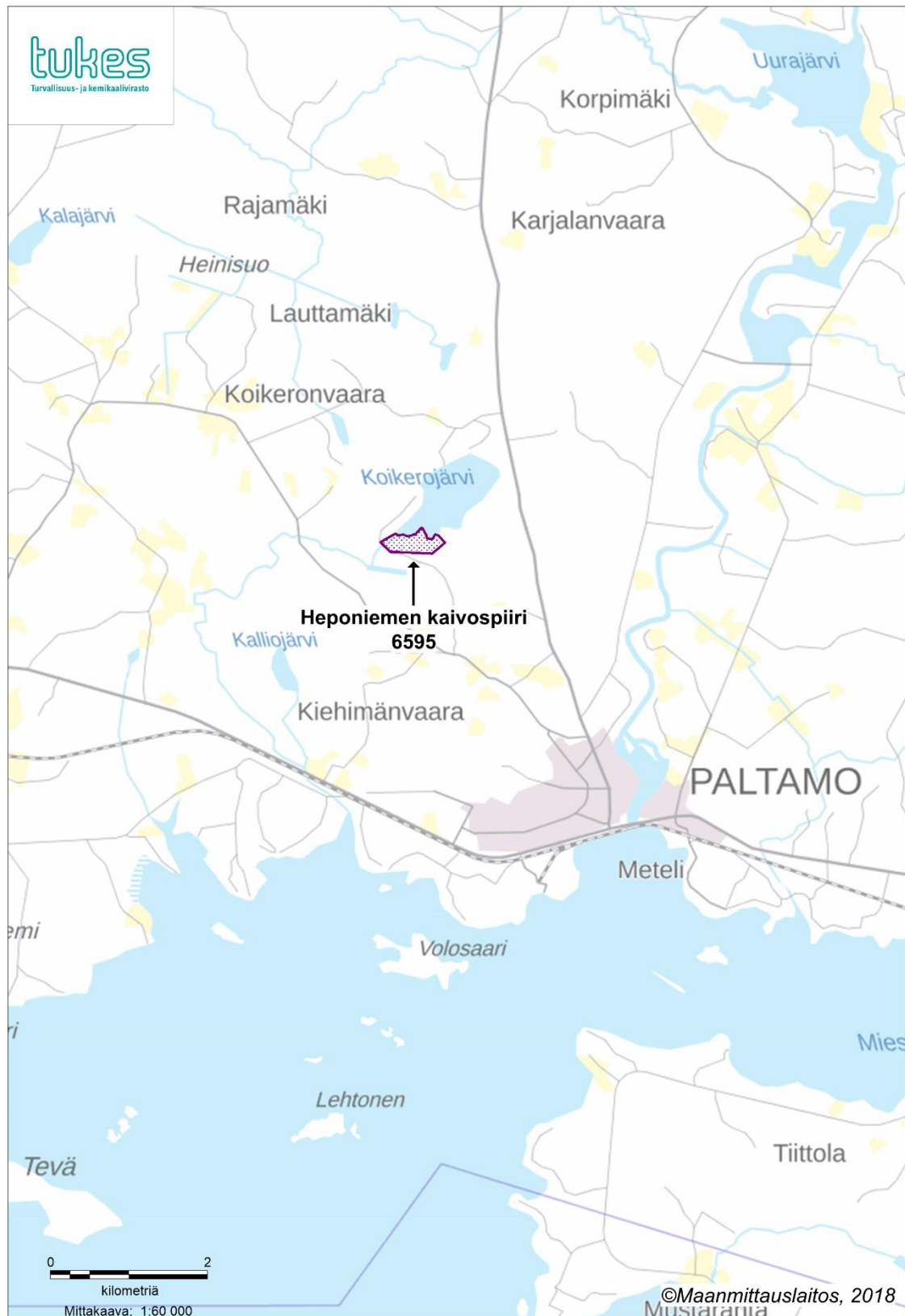
Ossi Leinonen
johtava asiantuntija

Maria Kivi
ylitarkastaja

LIITTEET 1. Kaivospiirin kartat
2. Lausunnot, mielipiteet sekä kaivosyhtiön selitys
3. Valitusosoitus
4. Lista asianosaisista

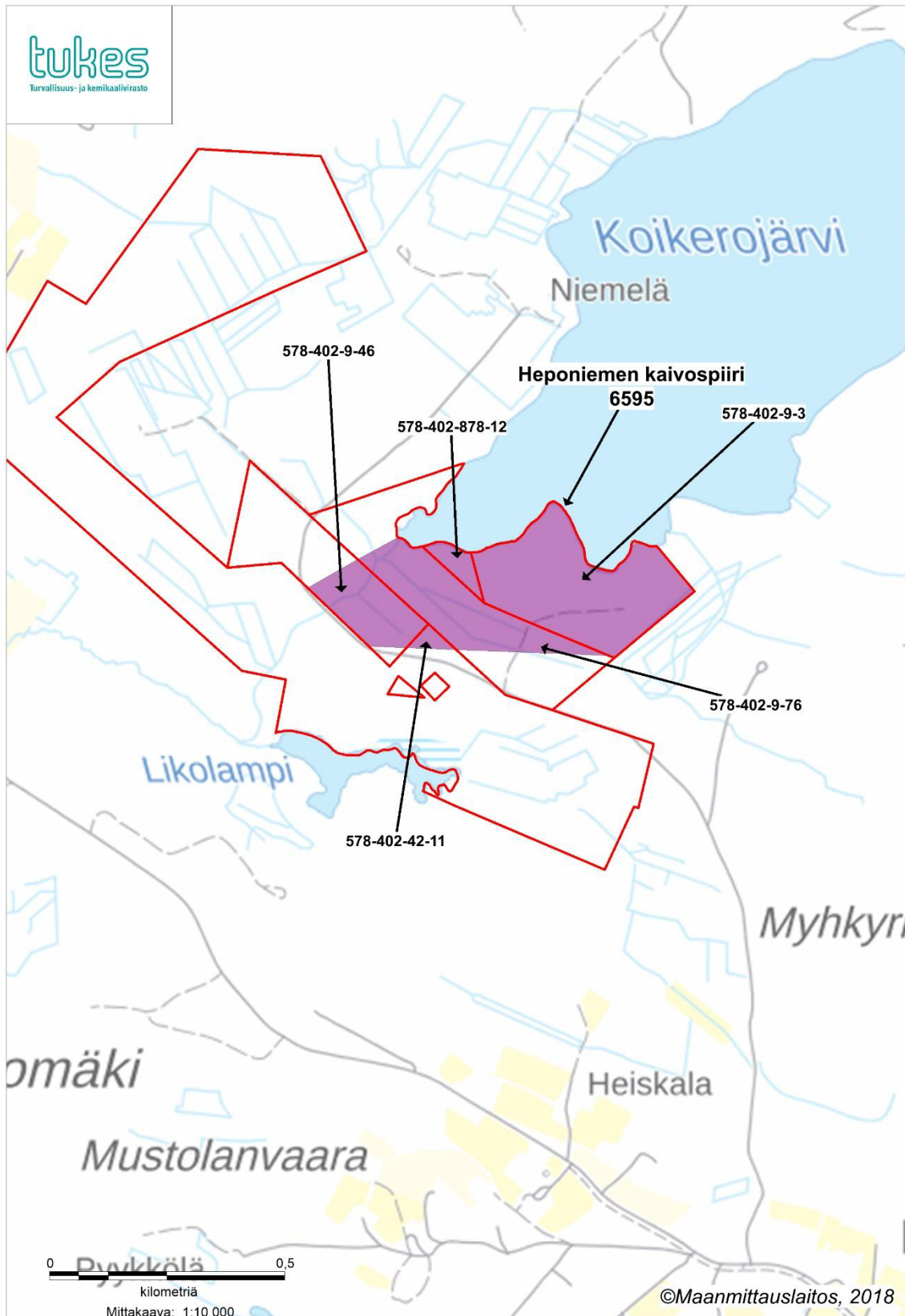
JAKELU Juuan Dolomiittikalkki Oy
Paltamon kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Säteilyturvakeskus
Maanmittauslaitos
Asianosaiset

Heponiemen kaivospiirin KaivNro 6595 sijainti (mittakaava ja rajat ohjeelliset).

Heponiemen kaivospiirillä KaivNro 6595 sijaitsevat kiinteistöt (mittakaava ja rajat ohjeelliset).

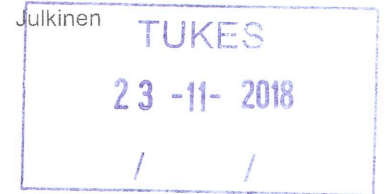
Annetut lausunnot ja muistutukset sekä kaivosyhtiön selitys

- Kainuun ELY-keskus
- Kainuun liitto
- Mielenpitoet (2 kpl)
- Kaivosyhtiön selitys

23.10.2018

Julkinen

6595

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 23.10.2018, KaivNro 6595

Lausunto Juuan Dolomiittikalkki Oy:n Heponiemen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta

Turvallisuus ja -kemikaalivirasto on lausuntopyynnöllään 23.10.2018 kaivoslain (10.6.2011/621) 62 §:n nojalla pyytänyt Kainuun ELY-keskukselta lausuntoa Heponiemen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Juuan Dolomiittikalkki Oy:llä (jatkossa yhtiö) on lainvoimainen ympäristölupa nro 91/06/2 kaivostoiminnan harjoittamiseen Heponiemen kaivospiirillä. Vaasan hallinto-oikeus on 31.10.2008 antamallaan päätöksellä 08/0340/1 tarkentanut Heponiemen kaivoksen lupamääräyksiä. Korkein hallinto-oikeus on 16.2.2010 antamallaan päätöksellä, jonka taltionumero on 284, hylännyt Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyt valitukset.

Yhtiö on Heponiemen kaivoksen käyttösuunnitelmassa esittänyt malmin murskauksen osalta seuraavasti: *"Murskaus suoritetaan siirrettävällä kalustolla käyttäen parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa melu- ja pölyhaittojen vähentämiseksi. Murskausasema sijoitetaan niin että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän toiminnan aikaisia vaikutuksia ympäristöön. Murskaamosta ja siihen liittyvistä kuljettimista aiheutuvaa pölyä hallitaan ottamalla huomioon pölyämisen esto laitteiston suunnittelussa mm. koteloinnein ja kastelulaittein. Lopputuote varastoidaan alueelle myöhemmin rakennettavaan halliin sekä toimitetaan suoraan valmistuksesta asiakkaalle."* Vaasan hallinto-oikeus on edellä mainitulla päätöksellään muuttanut ympäristöluvan murskausta koskevaa lupamääräystä 32 niin, että sen muoto on: *"Murskaus ja jauhatus on sijoitettava sisätiloihin (Poistettu: tai muuten suljettava siten, että prosesseista muodostuva pöly voidaan kerätä talteen ja melun leviämistä ympäristöön voidaan rajoittaa). Prosessista ulkoilmaan johdettavan poistoilman hiukkaspitoisuus saa olla enintään 10 mg/m³(n). Murskaamosta ja siihen liittyvistä kuljettimista aiheutuvaa pölyä on muutoinkin tehokkaasti rajoitettava ottamalla huomioon pölyämisen esto laitteiston suunnittelussa ja muun muassa koteloinnein ja kastelulaittein."* Kainuun ELY-keskus toteaa, että lainvoimaisen ympäristöluvan mukaan murskaus on sijoitettava sisätiloihin, vaikka murskaus tapahtuisi siirrettävällä kalustolla.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että kaivosviranomaisen tulee määrätä vähintään yhtiön esittämän suuruinen kaivoslain 108 §:n mukainen vakuus kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteiden varmistamiseksi. Vakuutta määrätessä tulee huomioida edellä mainittu murskauksen vaatiman rakennelman poistaminen kaivosalueelta toiminnan päätyttyä.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Joni Kivipelto ja ratkaissut ympäristövastuu -yksikön päällikkö Sari Myllyoja.

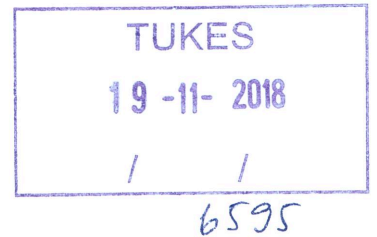
Tämä asiakirja KAIELY/486/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/486/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kivipelto Joni 23.11.2018 13:53

Hyväksyjä Myllyoja Sari 23.11.2018 13:53

Dnro 232/11.01.00/2018

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi
PL 66
00521 HELSINKI

Viite: Lausuntopyyntöne 23.10.2018, KaivNro 6595

LAUSUNTO PALTAMON HEPONIEMEN KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 62 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Paltamon Heponiemen kaivospiirin kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Heponiemen kaivospiiri sijaitsee noin 4 km luoteeseen Paltamossa kuntakeskuksesta. Kaivospiirin kokonaispinta-ala on 15,7 ha. Kaivospiirin kaivosmineraali on dolomiitti. Kaivostyö kaivospiirillä on alkanut. Kaivoksella on kaivosturvallisuuslupa ja ympäristölupa.

Kuulemisen perusteena ovat kaivoslain 52.3 § Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset, 108 § Vakuus kaivostoiminnan lopettamista varten ja 109 § Vakuuden asettamista koskeva menettely.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset

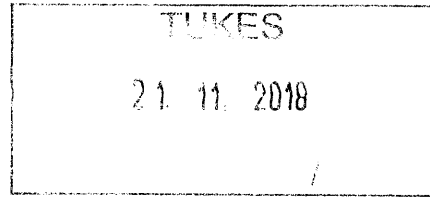
Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen.

Kainuun liitto

Hannu Heikkinen
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle

6595

Asia Muistutus kaivosasiassa, KaivNro 6595, koskee Heponiemen kaivosta Paltamossa

Asiakirjoissa oleva Heponiemen kaivoksen käyttösuunnitelma ei ole Heponiemen kaivoksen ympäristöluvan mukainen. Käyttösuunnitelmassa malmin murskaus suoritetaan siirrettävällä kalustolla käyttäen parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa melu- ja pölyhaittojen vähentämiseksi. Ympäristöluvan määräyksen mukaan murskaus ja jauhatus on tehtävä sisätiloissa. Luen lupaa siten, että toiminnan sijoittaminen sisätiloihin tarkoittaa kalkkikiven käsittelyn sijoittamista halliin, josta ulkoilmaan johdettava poistoilma on puhdistettava luvan määräyksen mukaiseksi.

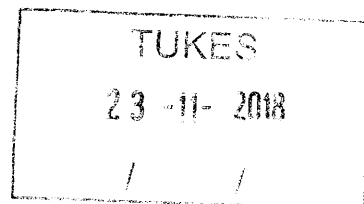
Kaivoksen ympäristöluvassa (Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisu 28.11.2006, jonka Korkein hallinto-oikeus on 16.2.2010 päätöksellään, taltio 284, diaarinumerot 572/1/09 ja 573/1/09) vahvistanut, todetaan, että Heponiemessä saa harjoittaa louhintaa sekä murskausta ja jauhatusta 15.9.-31.5. arkin klo 07-22 (luvan kohta 26). Ympäristöluvan kohdassa 32 määrätään, että murskaus ja jauhatus on sijoitettava sisätiloihin. Samassa kohdassa on mm määräys poistoilman hiukkaspitoisuudesta.

Heponiemen kaivoksen käyttösuunnitelmassa mainitaan, että Pohjois-Suomen ympäristövirasto on myöntänyt ympäristöympäristöluvan kaivokselle 28.11.2006. Hallinto-oikeus on muuttanut valitusprosessissa lupamääräyksiä, mutta yhtiö jostain syystä käyttää kumottua määräystä. Valitusproessin yhteydessä yhtiö on suostunut siihen, että murskaus tapahtuu sisätiloissa. Yhtiö valitti hallinto-oikeuden päätöksestä, mutta yhtiön valitus samoin kuin naapuruston valituskin hylättiin.

Minulle kaivoksen naapurina ei ole samantekevää tapahtuuko murskaus ja jauhatus ulkona vai sisällä. Määräyksellä murskauksen ja jauhatuksen sijoittamisesta sisätiloihin on haluttu minimoida kaivoksen naapurustolle aiheuttamia haittoja. Olen aiemminkin kirjoittanut tästä asiasta, mutta viranomaiset eivät ole kaikesti ymmärtäneet mitä tarkoitan.

Edellä sanottuun vedoten vaadin, että kaivostoimintaa valvovan viranomaisen on määrättävä Juuan Dolomiittikalkki Oy muuttamaan Heponiemen kaivoksen käyttösuunnitelman malmin murskausta koskeva kohta sellaiseksi, että mahdollisen toiminnan alkaessa noudatetaan heti alusta pitäen lainvoimaisia lupamääräyksiä.

Paltamossa marraskuun 18 päivänä 2018.

Muistutus kaivospiirin kuulemisasiakirjaan Kaiv.nro 6595 Heponiemi, Paltamo

Muistuttajat:

Haluamme jättää muistutuksen ja ilmaista huolemme Juuan Dolomiittikalkki Oy:n Heponiemen kaivoksen toiminnasta ja sen vaikutuksista. Huolenamme ovat mm. seuraavat asiat:

- Murskaus ja jauhatus tulee suorittaa sisätiloissa ympäristöluvan mukaisesti
  - Vaasan hallinto-oikeuden antama päätös velvoittaa Juuan Dolomiittikalkki Oy:n suorittamaan murskauksen ja jauhatuksen sisätiloissa (pätös nro 08/0340/1
    - KHO ei muuttanut päätöstä valitusten johdosta, päätös 16.2.2010
  - Kaivostoiminta (louhinta, murskaus ja jauhatus) voidaan aloittaa vasta kun asianmukainen laitosrakennus hyväksytysti suunniteltu ja toteutettu
- Malmin louhinta, murskaus ja jauhatus ajaksi syyskuun 15. päivän ja huhtikuun 30. päivän välinen aika (toimijan ehdotus 15.9- 31.5), koska toukokuu on aktiivista mökkeilykautta ja kaivosyhtiön mukaan lopputuotteen kysyntä/menekki painottuu syksylle ja talveen.
- Toiminnan alkuvaiheessa rakennettavaksi suunniteltu melu/suojavalli on mitoiltaan täysin riittämätön. Melu/suojavalli on tehtävä heti kaivostoimintaa aloitettaessa myös kaivoksen järvenpuoleiselle puolelle koko rannan pituudelta.
  - Rannoilla on vakituista ja vapaa-ajan asutusta mm. Tuomelan 15:19 tilaan kuuluva vapaa-ajan asunto
  - Melu/suojavallin suhteellista korkeutta ei ole ilmoitettu
  - Melu/suojavalli myös luode-pohjoinen reunalle koko louhinta-/murskaus alueen reunalle
- Melu/suojavallien sijoittuminen.
  - Vallit on sijoitettava selkeästi avolouhoksen ja vähintään 50 metrin levyisen rantakaistaleen väliin
    - Tarvittaessa avolouhoksen kokoa on pienennettävä jotta edellä mainitut ehdot täyttyvät
- Kaivosyhtiön ehdottama vakuus 7500 € on aivan liian pieni. Kaivoksen aitaaminen, alueen entisöinti, mahdollisten vesistömuutosten korjaaminen maksaa huomattavasti enemmän.

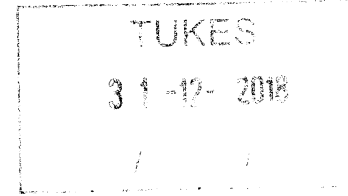
Sotkamossa 23.11.2018

Juuan
Dolomiittikalkki Oy

VASTINE
31.12.2018

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Vastinepyyntönne 28.11.2018 KaivNro 6595 Heponiemi

Vastine kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseksi annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) on pyytänyt Juuan dolomiittikalkilta vastinetta Heponiemen kaivoksen KaivNro 6595 kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien tarpeellisten määräysten tarkistamisen johdosta annettuihin lausuntoihin (2 kpl) ja muistutuksiin/mielipiteisiin (2 kpl).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,

: muistuttivat murskauksen ja jauhatuksen sijoittamisesta voimassa olevan luvan mukaisesti sisätiloihin. Suunnitellun toiminnan laajuus ja sesonkiluonteisuus huomioiden alueelle ei tässä vaiheessa tulla rakentamaan sähkölinjaa kiinteille murskausasemille vaan käytetään siis siirrettävää kalustoa. Kalustolle rakennetaan luvan edellyttämä sisätila, josta ulkoilmaan johdettava poistoilma täyttää luvan ehdon.

Alueen rakennukset tullaan sijoittamaan yhtiön omistamille maa-alueille kaivospiirillä. Yhtiö katsoo esittämänsä vakuussumma kattavan vakuuden edellyttämät toimenpiteet.

Täydennyksenä 12.10.2018 Tukesille toimittamaamme selvitykseen liitteenä alueelle ympäristöluvan erillismääräyksen 31 mukainen meluntorjuntasuunnitelma.

Näillä tarkennuksilla katsomme lausuntojen ja muistutuksien mukaiset asiat otetuksi huomioon.

Juuassa 31.12.2018

Jukka Repo
Juuan dolomiittikalkki Oy
yrittäjä, hallituksen pj.

liite meluntorjuntasuunnitelma

Juuan Dolomiittikalkki Oy
Onninpolku 1
83900 JUUKA

Hannu Repo, tj
0500 80 99 99
Jukka Repo
050 303 1182

Y 0223431-0
Kaupparek 256.199

email :
etunimi.sukunimi@dolomiittikalkki.fi

Vastaanottaja

Juuan Dolomiittikalkki Oy

Asiakirjatyyppi

Meluntorjuntasuunnitelma

Päivämäärä

28.11.2014

HEPONIEMEN KAI VOS

MELUNTORJUNTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	Meluvallit	1

LIITTEET

Liite 1.	Työterveyslaitoksen lausunto
Liite 2.	Periaatepiirros toimintojen ja meluvallien sijoittumisesta

1. JOHDANTO

Juuan Dolomiitikkalkki Oy:n hallinnoimassa Heponiemi –kaivospiirissä (6595) aloitetaan dolomiittikalkkikiven louhinta, murskaus, jauhatus ja varastointi vuoden 2015 kevään aikana. Heponiemi sijaitsee noin 4 km Paltamon keskustasta luoteeseen Koikerojärven lounaispäässä.

Pohjois-Suomen Ympäristölupavirasto on myöntänyt toimintaan Heponiemien louhoksilla ympäristöluvan (Nro 91/06/2, Dnro Psy-2004-y-114) 28.11.2006. Toiminta-aika on ympäristöluvassa rajoitettu 15.9.–31.5. maanantai–perjantai, klo 07–22. Louhittavan kiviaineksen määrä on enintään 40 000 tonnia vuodessa. Heponiemessä on myös mahdollista jatkojalostaa kalkkikiveä murskaamalla ja jauhamalla louhinnan kanssa samojen aikarajojen puitteissa. Murskaus ja jauhatus suoritetaan siirrettävällä kalustolla käyttäen parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa melu- ja pölyhaittojen vähentämiseksi.

Ympäristöluvan Heponiemeä koskevassa erillismääräyksessä 22. annetaan raja-arvot toiminnasta aiheutuville melutasoille:

Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää asumiseen tai loma-asumiseen käytettävien rakennettujen kiinteistöjen piha-alueella päiväaikaista (klo 07–22) A-painotettua ekvivalenttitasoa 50 dB(A).

Erillismääräyksessä 31. toiminnanharjoittaja veloitetaan tekemään melun leviämisen- ja torjuntasuunnitelma:

Kaivosten ympärille on rakennettava poistettavista pintamaista melu-vallia siten, että vallin avulla rajoitetaan melun leviämistä häiriintyviin suuntiin. Meluvallien sijoittaminen ja rakennuskorkeus on määritettävä louhoskohtaisesti tehtävällä, melun leviämisen- ja torjuntasuunnitelmalla, joka on toimitettava Kainuun ympäristökeskukselle ennen toiminnan aloittamista. Meluvallin luiskat on kasvitettava.

Työterveyslaitos on lausunnossaan (TY02-2008-53598, 13.8.2008) arvioinut laskennallisesti ympäristömelua Heponiemien kalkkivilouhokselle. Työterveyslaitoksen lausuntoa on käytetty tämän meluntorjuntasuunnitelman tukena ja lausunto on esitetty liitteessä 1.

2. MELUVALLIT

Liitteessä 2 on esitetty toimintojen sijainnit sekä meluvallien sijainti- ja korkeustiedot. Toiminnan alkuvaiheessa rakennetaan meluvalli poistettavista pintamaista alueen itäpuolelle. Alkuvaiheessa louhosalueella sijaitseva mäki ehkäisee luontaisesti melun leviämistä Koikerojärven suuntaan. Louhinnan edetessä mäki louhitaan pois, jolloin meluvallia jatketaan louhinta-alueen itä- ja pohjoisreunalle ehkäisemään melun leviämistä järvelle päin.

Ramboll Finland Oy

Sakari Ruokolainen
Suunnittelija

Niko Karjalainen
Ryhmäpäällikkö

13.8.2008

Juuan Dolomiittikalkki Oy
Johtaja Mauno Repo
PL 27
83901 JUUKA

YMPÄRISTÖMELUN ARVIOINTI PALTAMON HEPONIEMEN JA NIEMELÄN KALKKIKIVILOUHOKSILLE

YHTEENVETO TULOKSISTA

Niemelässä porauksen aiheuttama ympäristömelutaso $L_{Aeq(7-22)} = 50$ dB(A) saavutetaan 700 m etäisyydellä porakoneesta. Tämä melu esiintyy yhtenä päivänä kuukaudessa syyskuun ja toukokuun välillä. Porauksen meluvalli voidaan tehdä kuorimalla kallion päältä moreenikerros vuoden louhintatarvetta varten välittömästi louhinta-alueen ympärille lähinnä louhoksen pohjoispuolelle. Ylimääräinen maa-aines siirretään vuosittain maisemoitavaksi meluvalliksi alueen pohjoisreunaan. Lastauksen ympäristömelutaso $L_{Aeq(7-22)} = 50$ dB(A) saavutetaan 200 m etäisyydellä lastauspaikasta. Lisäksi tulee maaston antama vaimennus lastauksen sijaitessa osittain "kuopassa".

Heponiemessä murskauksen ja myllytyksen aiheuttama ekvivalenttimelutaso $L_{Aeq(7-22)} = 50$ dB(A) saavutetaan 200 m:n etäisyydellä rakennuksesta. Kuljetuksen aiheuttama melu lisätynä meluraja siirtyy 300 metriin. Meluvalli tehdään mäen jatkeena itään ja kaartuen etelään.

1. Yleistiedot selvityksestä

Paltamon keskustasta n. 7 km päässä Koikerojärven rannalla olevat Heponiemen ja Niemelän kalkkivilouhoksen aiheuttama ympäristömelu arvioitiin saatavissa olevan tiedon perusteella. Samalla mitattiin Reetinniemen murskan äänenpainetasot lähtötiedoiksi arvioinnille. Lähtötietoina olivat louhinta-alueiden kartat ja louhintatiedot. Lausunnon vastuuhenkilönä oli erikoistyöhygieenikko Juhani Niskanen.

2. Mittausolosuhteet

Murskan mittaukset suoritettiin normaalin murskauksen aikana.

3. Mittausmenetelmät

Melulähteet mitattiin spektreineen äänitasoanalysaattorilla B&K2260 mitaten keskiäänitasoa L_{Aeq} , 30 s ajalta. Mittauspisteet ja tulokset on esitetty kartalla (liite 1). Melumittarit on kalibroitu 18.1.2007. Mittaustuloksista laskettiin ja arvioitiin murskan äänenpainetasot 200 m etäisyydelle

4. Lakimääräiset raja-arvot

Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaan melun raja-arvot ovat seuraavat:

2§ Ohjearvot ulkona

Asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotettuna ekvivalenttitasona (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-07) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei kuitenkaan sovelleta yöohjearvoja.

Loma-asutukseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Pohjois-Suomen ympäristövirasto on määrännyt lupapäätöksessään Nro 91/06/2 ympäristömelun enimmäisarvoksi sekä päivä-, että yöarvoksi huviloiden ja asumusten kohdalla 50 dB(A).

5. Ympäristömelun arviointi Niemelässä

Poraus

Niemelässä louhitaan talvikaudella korkeintaan 20.000 tn kalkkikiveä, joka kuljetetaan Reetinniemen murskattavaksi ja jauhattavaksi. Melupäästö syntyy lastauksesta ja louhintaporauksesta.

- Porauksia ja ammuntoja on 4-5 kpl/ vuosi, korkeintaan 1 kpl /kk.
- Porana on Tamrock Ranger 780. Sen äänitehotaso on valmistajan ilmoittamana 128 dB(A), mitä voidaan pitää maksimina. Siitä johdettuna saadaan äänenpaineet avoimeen maastoon seuraavasti:
10 m --- 100 dB(A)
1000 m --- 60 dB(A)
3000 m --- 50 dB(A)

- poraus tehdään maavallin takana, jolloin arvioitava vaimennus on -10 dB.

Kasvillisuuden vaimennusta ei huomioitu, vaikka se lisää vaimennusta.

- poraus kestää 8 h/kerta; vaimennus ekvivalenttitasoon 3 dB

- vaimennus kasvaa, kun louhinta etenee toiseen kerrokseen syvyysuunnassa

Tästä seuraa, että porauksen aiheuttama ympäristömelutaso $L_{Aeq(7-22)}$

=50 dB(A) saavutetaan 700 m etäisyydellä porakoneesta. Tämä melu esiintyy yhtenä päivänä kuukaudessa syyskuun ja toukokuun välillä. Alue on merkitty liitteessä 3.

Porauksen meluvalli voidaan tehdä kuorimalla kallion päältä moreenikerros vuoden louhintatarvetta varten välittömästi louhinta-alueen ympärille lähinnä louhoksen pohjoispuolelle. Ylimääräinen maa-aines siirretään vuosittain maise- moitavaksi meluvalliksi alueen pohjois- itäreunaan.

Lastaus

Lastauksia tulee keskimäärin 2 kpl /päivä ja ne kestävät n. 10 min kukin. Melu- arvioissa käytettiin seuraavia lähtötietoja:

- Lastauksen äänenpainetaso 90 dB(A) 10 m etäisyydellä.
- Laskennallinen äänenpainetaso 1000 m etäisyydelle avoimeen tilaan on 50 dB(A).

- Lastauksia lasketaan 4 kpl / päivä => 45 min/päivä ja muutos ekvivalentti-tasoksi on -13 dB(A).

Tästä seuraa, että $L_{Aeq(7-22)} = 50$ dB(A) saavutetaan 200 m etäisyydellä lastauspaikasta. Lisäksi tulee maaston antama vaimennus lastauksen sijaitessa osittain "kuopassa ". Liitteessä 3 on merkitty lastauksen aiheuttama melualue.

6. Ympäristömelun arviointi Heponiemessä

Heponiemessä louhitaan 20000 tn kalkkikiveä vuodessa. Se murskataan ja myllytetään Heponiemessä rakennuksen sisällä. Rakennus tehdään siporex harkoista ja katto 2-kertaisesta pellistä, joiden välissä on eristevilla. Rakennusmateriaalien eristävyys on liitteessä 2.

Reetinniemen murskaimen melun mittaustulokset ovat liitteessä 1 ja sen meluspektri liitteessä 2. Melupäästön laskennan lähtötiedot ovat seuraavat:

- Murskan äänenpainetaso maksimissaan on 70 dB(A) 200 m etäisyydellä ja tästä eteenpäin vaimennus on 6 dB(A)/ 2 -kertainen matka.
- Murskan haitallisin taajuus on 400 Hz, mistä seuraa, että 5m maastoesteen antama vaimennus on likimäärin 10 dB(A).
- Kasvillisuusvaimennusta ei ole huomioitu (3 dB/100 m), koska puusto voidaan hakata muiden toimesta.
- Murska- ja myllyrakennus (siporex seinät ja kaksinkertainen peltikatto antava keskimääräisen vaimennuksen, -30 dB(A) 400 Hz: taajuudelle (liite 2).
- Avoimet ovet heikentävät vaimennusta 10 dB; joten rakennuksella saadaan -20 dB vaimennus ympäristöön leviävään meluun.
- Laskuissa ei ole huomioitu 1-vuoro työskentelyä, -3 dB(A).
- Lastauksen (kuljetuksen aiheuttama melutaso) voidaan arvioida Niemelän laskujen mukaan ja se lisätään murskauksen äänenpainetasoon.

Näin laskettuna murskauksen ja myllytyksen aiheuttama ekvivalenttimelutaso $L_{Aeq(7-22)} = 50$ dB(A) saavutetaan 200 m:n etäisyydellä rakennuksesta. Kuljetuksen aiheuttama melu lisättynä meluraja siirtyy 300 metriin. Melualueet avoimen murskan aiheuttamana sekä rakennuksessa olevan murskan melualue ja yhdistetty kokonaismelualue on piirretty liitteeseen 4. Poistettava maa-aines voidaan kasata meluvalliksi alueen mäen jatkeeksi itään ja siitä eteläänpäin

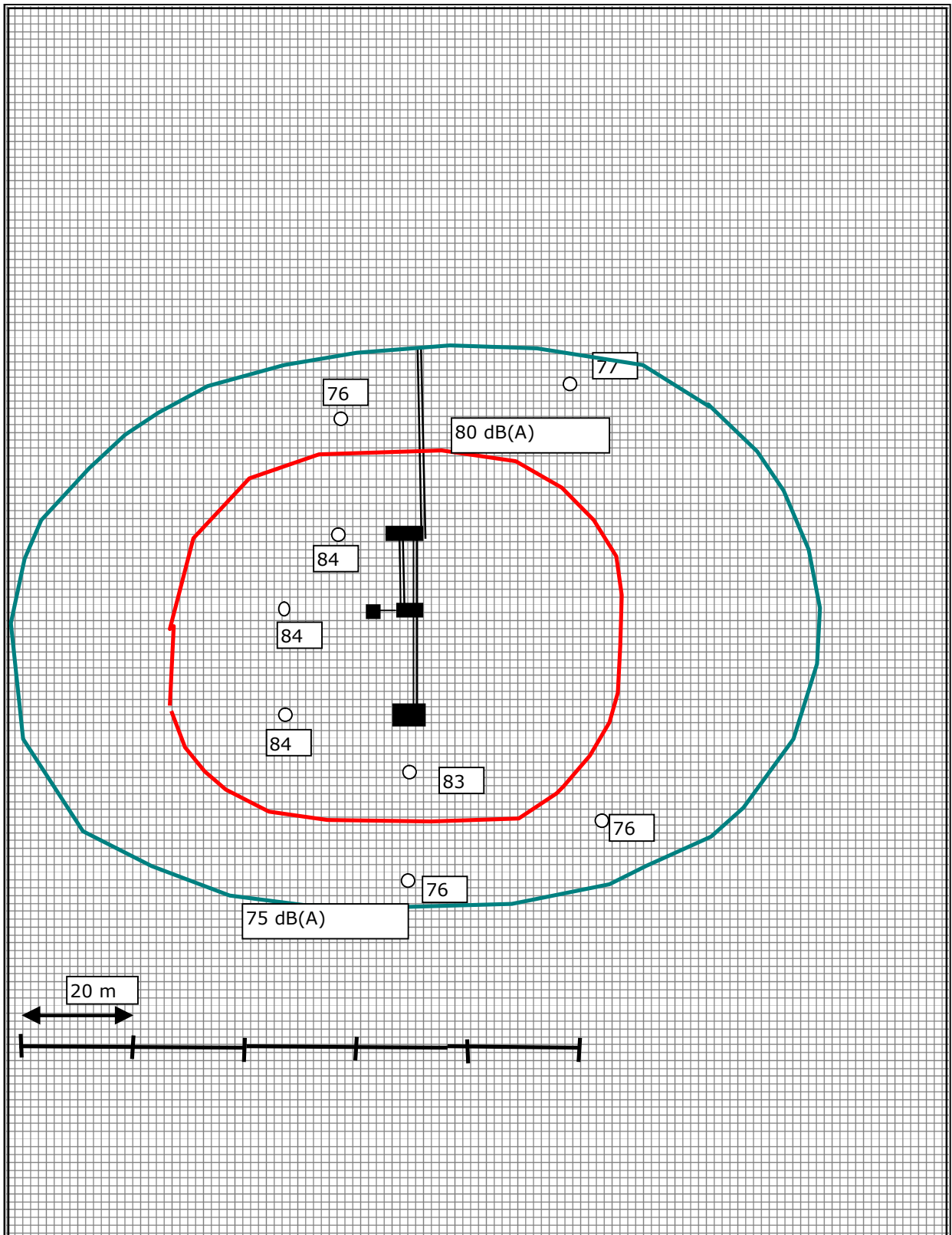
Sakari Junttila
Tutkija
Aerosolit, pölyt ja metallit tiimi

Työympäristön kehittäminen
osaamiskeskus

Juhani Niskanen
Erikoistyöhygieenikko
Fysikaaliset tekijät ja tekniset
ratkaisut tiimi
Työympäristön kehittäminen
osaamiskeskus

LIITTEET

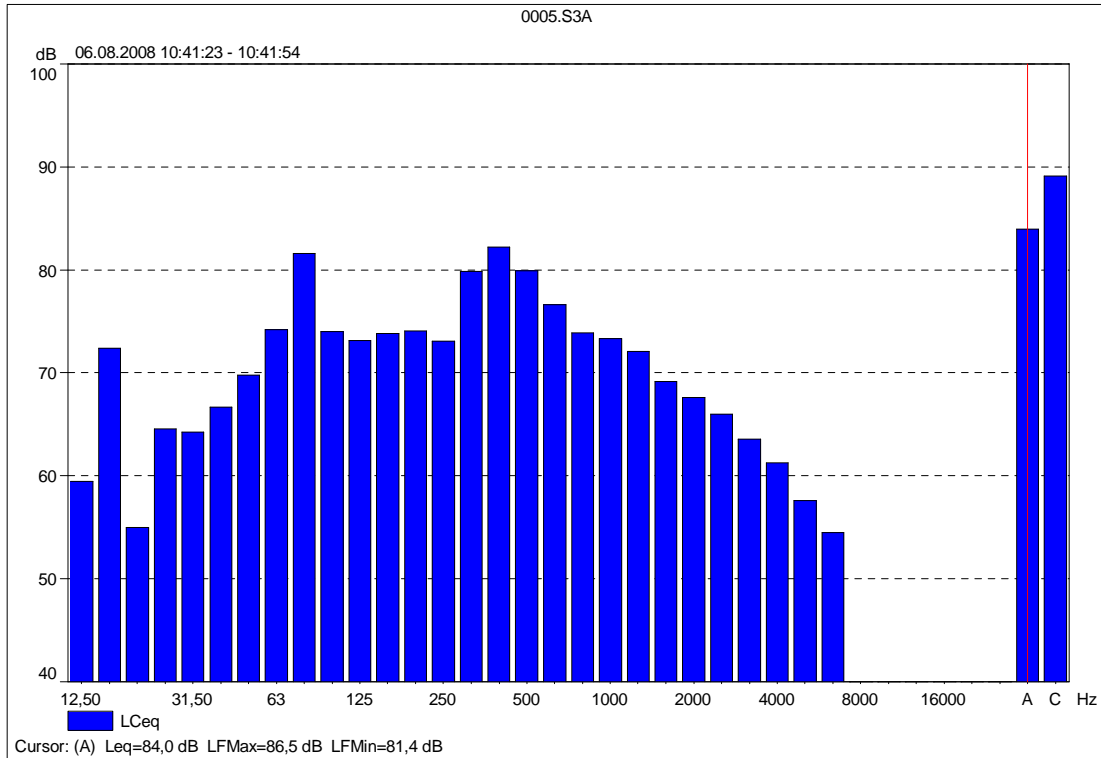
- LIITE 1. Melumittaustulokset ja mittauspisteet Reetinniemen murskalla
- LIITE 2. Meluspektri ja rakenteiden vaimennus
- LIITE 3. Ympäristömelurajat Niemelässä
- LIITE 4 Ympäristömelurajat Heponiemessä
- LIITE 5 Ympäristömelurajat Heponiemessä ja Niemelässä

Meluspektri ja rakenteiden vaimennus

LIITE 2

Meluspektri 20 m etäisyydellä karkeamurskasta. 400 Hz on merkittävin taajuus

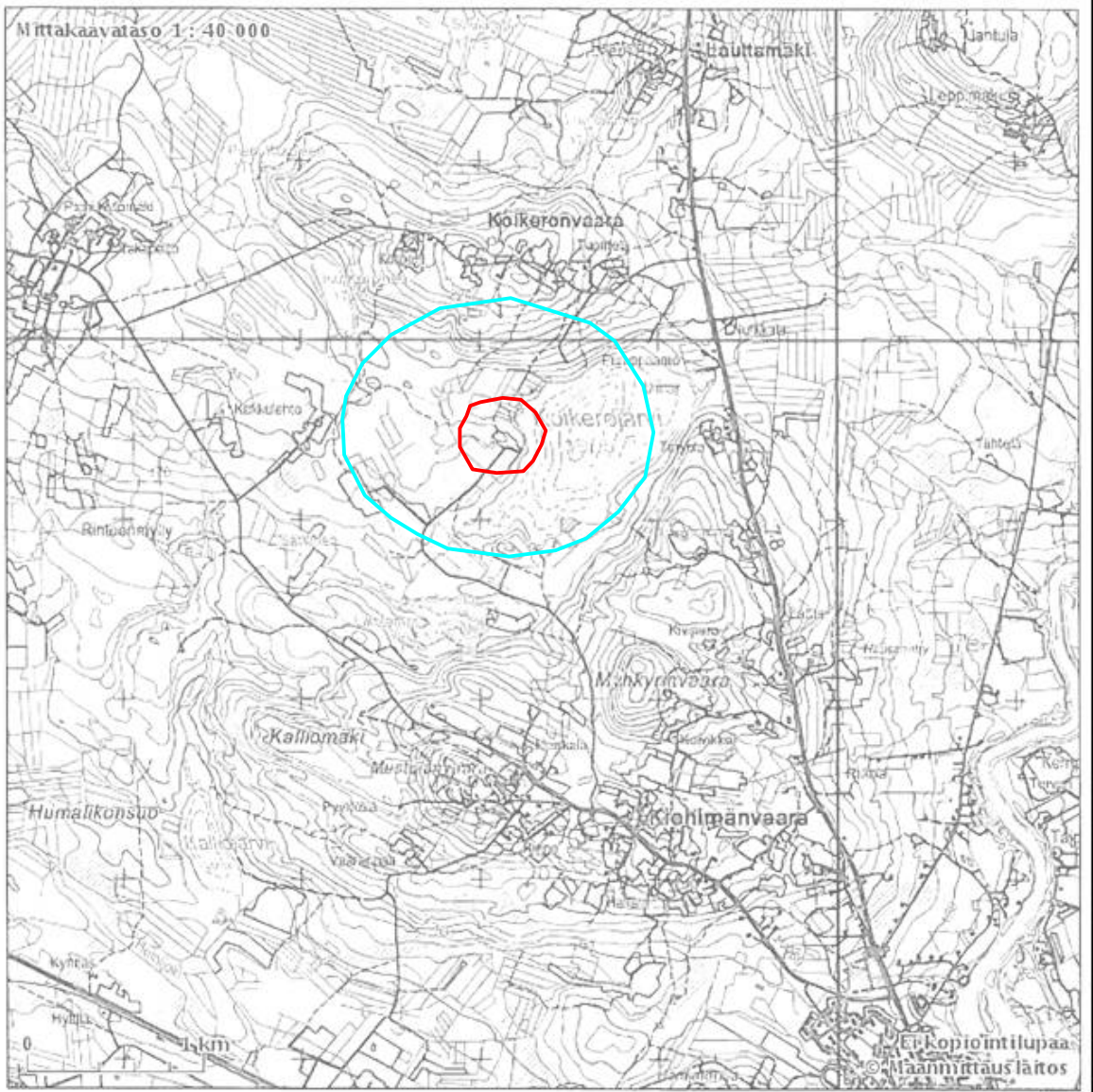
Materiaalien ääneneristävyyksiä eri taajuuksilla (Alpo Halme: Rakennus ja huoneakustiikka, meluntorjunta)

aine	eristävyys dB		
	250 Hz	500 Hz	1000 Hz
kevyt betoni 20 cm	34	38	46
poinutettu teräslevy 0,8 mm	12	26	26
2-kertainen teräslevy + vuorivilla välissä	25	38	36
ikkunalasi 6mm paksu	25	30	34

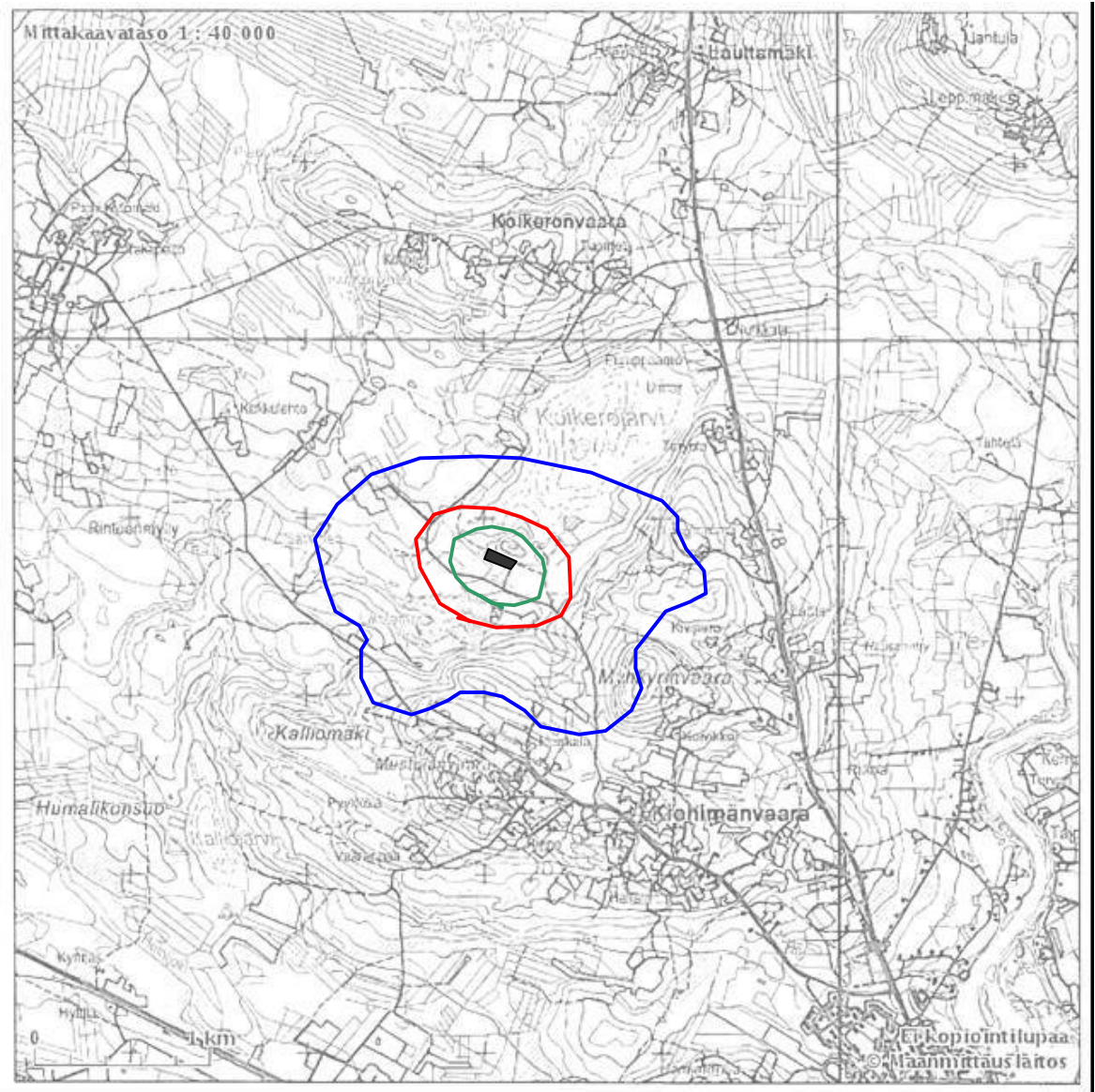
Näistä arvioituna murskausrakennuksen eristävyys on n. 30 dB

Ympäristömelurajat Niemelässä

LIITE 3

- Porauksen ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A). Esiintyy kerran kuussa 8 h. Metsän vaimennusta ei huomioitu.
- Lastauksen ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A).

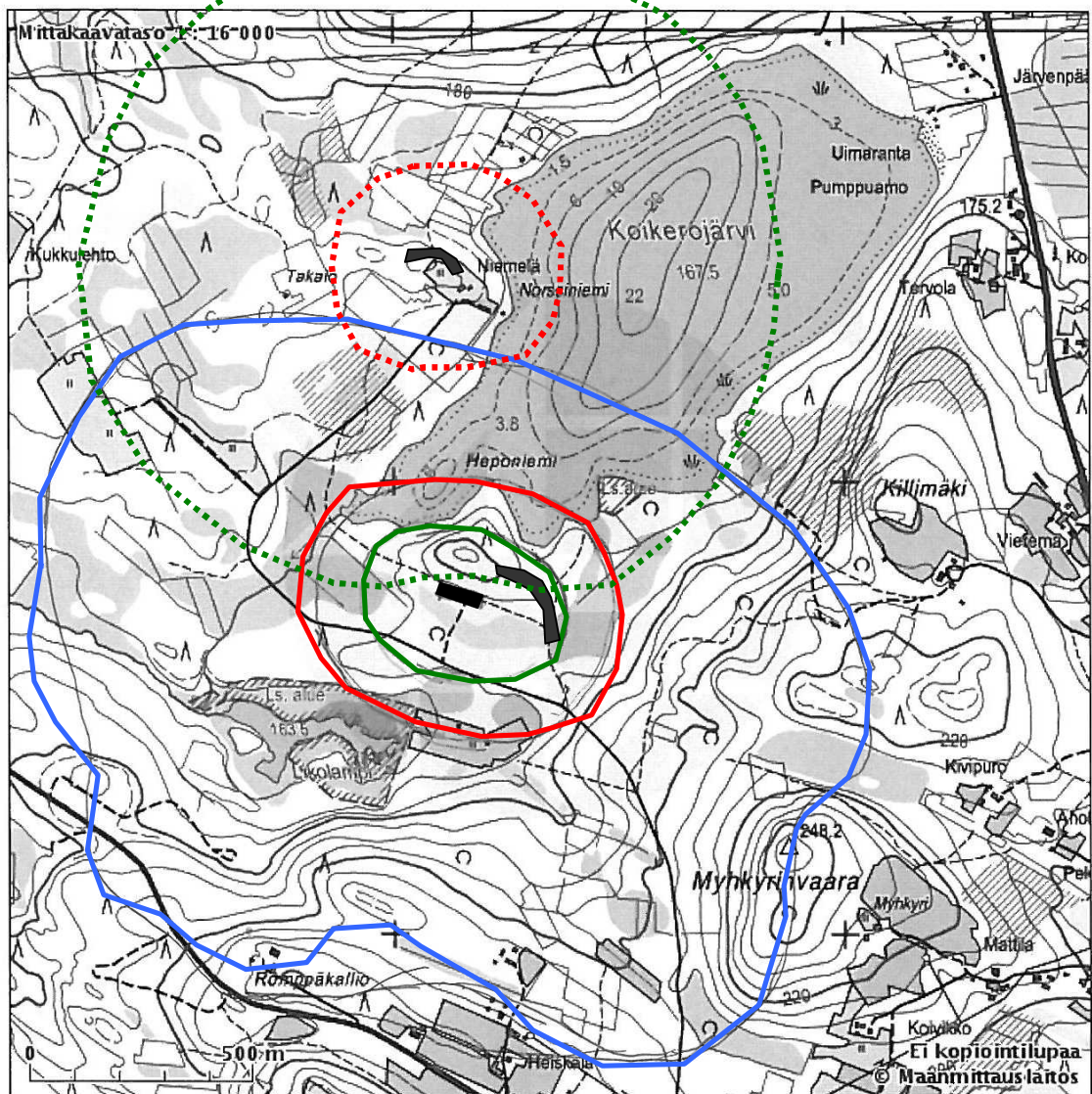

- Avoimen murskaamon ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A). Lähtökohtana Reetinniemen avoin murskaamo ja maastonmuodon antama vaimennus. Metsän vaimennusta ei huomioitu.
- Rakennuksessa olevan murskaamon ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A). Lähtökohtana Reetinniemen avoin murskaamo ja maastonmuodon antama vaimennus ja louhoksen kuljetuksen aiheuttama melu.
- Rakennuksessa olevan murskaamon ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A). Lähtökohtana Reetinniemen murskaamo ja maastonmuodon antama vaimennus.

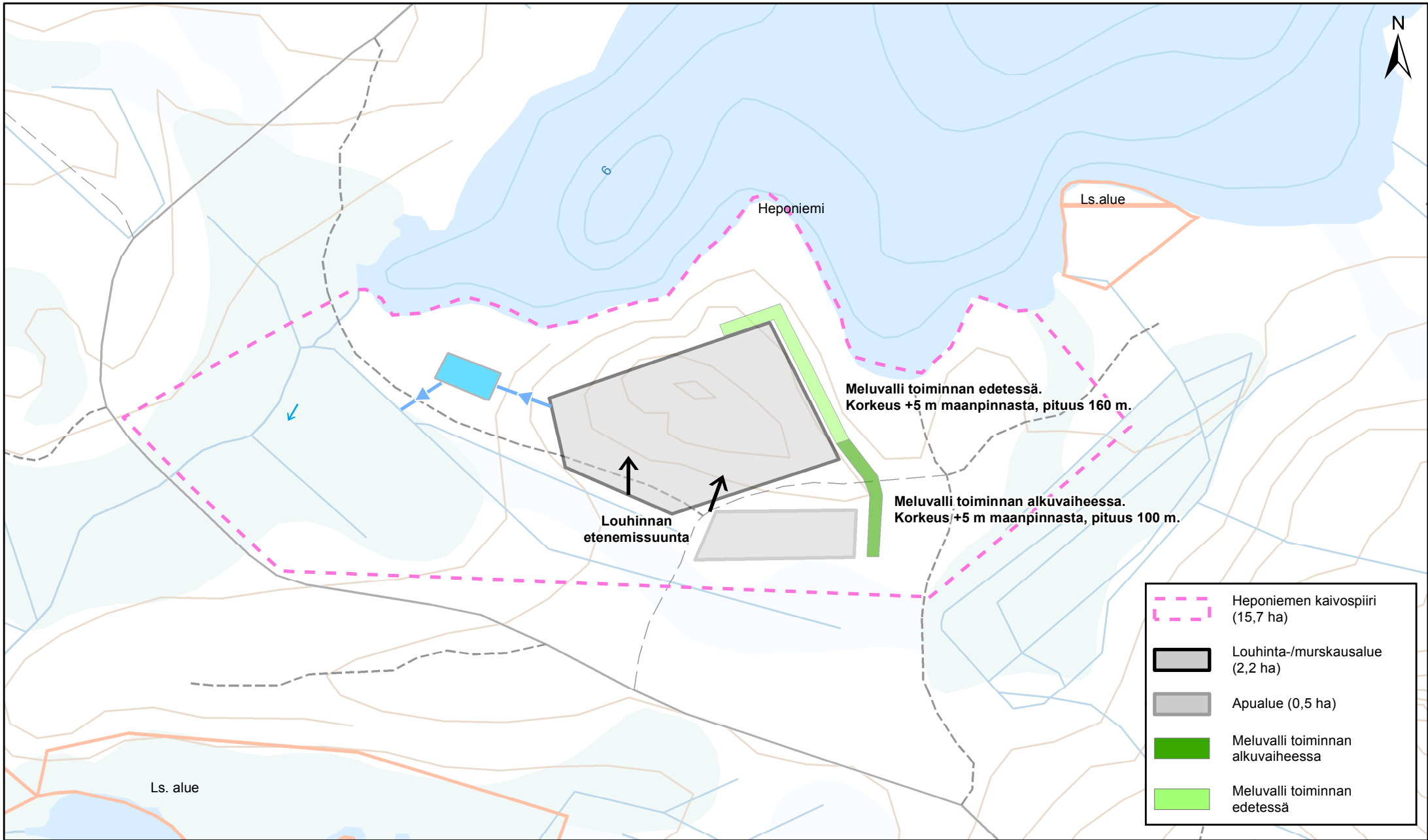

Ympäristömelurajat Heponiemessä ja Niemelässä

Liite 5

- Avoimen murskaamon ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A). Lähtökohtana Reetinniemen avoin murskaamo ja maastonmuodon antama vaimennus. Metsän vaimennusta ei huomioitu.
- Rakennuksessa olevan murskaamon ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A). Lähtökohtana Reetinniemen avoin murskaamo ja maastonmuodon antama vaimennus ja louhoksen kuljetuksen aiheuttama melu.
- Rakennuksessa olevan murskaamon ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A). Lähtökohtana Reetinniemen murskaamo ja maastonmuodon antama vaimennus.
- Meluvalli
- Niemelän alueen lastauksen ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A)
- Niemelän alueen porauksen ympäristömeluraja $L_{Aeq}(7-22)$, 50 dB(A), 8 h /kk

- Heponiemen kaivospiiri (15,7 ha)
- Louhinta-/murskausalue (2,2 ha)
- Apualue (0,5 ha)
- Meluvalli toiminnan alkuvaiheessa
- Meluvalli toiminnan edetessä

0 100 200 m

1:4 000

Juuan Dolomiittikalkki Oy
Heponiemen louhosalue, Paltamo

Meluntorjuntasuunnitelma - 28.11.2014
Liite 2 : Periaatepiirros toimitojen ja meluvallien sijoittumisesta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 15.3.2019.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.